

Drøftelse af brug af bålhytter

Mariagerfjord Kommune v/Udvalget for Børn og Familie ansøgte i 2021 om at deltage i en indeklimaundersøgelse. Undersøgelsen er ledet af Rådet for Grøn Omstilling og støttet af Realdania, og har modtaget bidrag fra Teknologisk Institut samt Det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø. Projektet omfatter 30 institutioner i Danmark, fordelt på 7 kommuner, herunder på 4 institutioner i Mariagerfjord Kommune.

De har blandt andet undersøgt niveauet af ultra-fine partikler.

Partikler opdeles i tre størrelser: Grove (større end 2,5 µm), fine (mindre end 2,5 µm) og ultrafine (mindre end 0,1 µm). De fine og de ultrafine partikler er de mest sundhedsskadelige.

Ultrafine partikler kommer fra forskellige kilder, herunder indefra (for eksempel mad og stearinlys), men de kan også komme udefra (for eksempel bål og bilos). De anses som sundhedsskadelige af forskellige årsager, herunder fordi de kan indeholde koncentrationer af giftigt sod og tjærestoffer, hvilket på grund af partiklernes størrelse, kan overføres og optages i blodet.

Børn og personer med luftvejssygdomme er særligt udsatte.

Det er ikke muligt at fjerne de ultrafine partikler, men eksponeringen kan minimeres ved forskellige tiltag, herunder at reducere bålaktiviteter og i øvrigt tage de nødvendige forholdsregler.

Indeklimaundersøgelsen viser, at der i bålhytter kan måles koncentrationer der er knap 35 gange højere end landets mest forurenede vej i myldretiden. Det er i øvrigt måleudstyrets kapacitetsgrænse, hvorfor tallet kan være højere.

Rådet for Grøn Omstillings konkrete anbefalinger:

- A) Lav kun sjældent bål i institutionerne og brug aldrig bålhytte, da den koncentrerer forureningen omkring børnene
- B) Placer bålpladsen længst væk fra institutionen og hold vinduer og/eller døre lukkede hvis der er bålaktiviteter eller meget trafik udenfor institutionen
- C) Sørg for at køkkenpersonalet instrueres i korrekt brug af emhætte og udluftning under madlavning, og instruer om at lukke døre/luger til køkken. Filtre i udsugning fra emhætten skal jævnligt renses.
- D) Erstat stearinlys i kommunens institutioner med virkelighedsnære batterilys

Sagen kan læses i sin helhed med relevante bilag mm. via: <https://intra-dagsordener.mariagerfjord.dk/vis?id=df1aacd6-1090-4e54-ad41-604fa2c276ae>